

Hoe het François Vatel vmbo samenwerkt met bedrijven

Het François Vatel is een vmbo-school in Den Haag. Ondernemerschap en samenwerken met bedrijven zijn belangrijke pijlers van het onderwijs. Een gesprek met directeur Marco van Wijngaarden over ondernemend onderwijs.

Tekst
Martijn de Graaff

www.vatel.nl

‘Ik begon mijn carrière bij KLM, ik verzorgde opleidingen over de hele wereld. Dat vond ik erg leuk. Op een gegeven moment moest ik meer tijd thuis doorbrengen en werd ik HR-manager op het hoofdkantoor. Toen ik op een dag een training moest geven, realiseerde ik me dat onderwijs veel meer bij me paste. Drie weken later ben ik begonnen als docent op het Martinus College in Grootebroek. Vanaf dat moment ben ik altijd in het vmbo gebleven, eerst als docent, vervolgens als teamleider en nu ben ik directeur van het François Vatel vmbo.’

Wat maakt het vmbo voor jou zo bijzonder?

‘De directe relatie tussen theorie en praktijk. In het vmbo zie je echt wat de leerlingen leren en kunnen, en dat vind ik geweldig. Aan het eind van de dag kunnen ze iets gemaakt hebben, iets tastbaars. Het zijn ook hele open leerlingen: ‘What you see is what you get’. Daar hou ik van. Het onderwijs is recht door zee en dat werkt goed voor veel van de kinderen die bij ons zitten.’

Hoe zou je het François Vatel omschrijven?

‘We zijn een kleinschalige school met 360 leerlingen, vooral uit Den Haag en Voorburg. We bieden de profielen Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR) en Media, vormgeving en ICT (MVI). Ze voelen zich gezien, ze krijgen persoonlijke aandacht en er is altijd iemand die ze kennen. De afgelopen jaren zijn we van een smalle focus op de profielen gegaan naar een breder onderwijsaanbod, met een nieuw

profiel: Dienstverlening & Producten (DP). Dat geeft ons meer ruimte om ons onderwijs aan te passen aan de behoeften van de arbeidsmarkt en de leerlingen. Dat is ook het geweldige aan het vmbo: je kunt sneller inspelen op veranderingen in het onderwijs of maatschappij, terwijl bijvoorbeeld op de havo of vwo zaken vaak jaren vastliggen. Met kleinere groepen en flexibele programma’s kunnen we echt iets betekenen voor de kinderen.’

Wat willen jullie dat de leerlingen meekrijgen als ze hier klaar zijn?

‘Ik wil dat ze trots op zichzelf kunnen zijn. We proberen hen duidelijk te maken dat ze alles kunnen bereiken, ook al zijn er soms twijfels of obstakels. Veel van onze leerlingen hebben jarenlang gehoord dat ze niet goed genoeg zijn, of dat bepaalde dingen voor hen niet haalbaar zijn. Bij ons proberen we die mindset om te draaien: alles kan. Natuurlijk lukt niet alles meteen, maar wij zorgen ervoor dat ze zich gesteund voelen en leren om door te zetten. We willen dat ze met zelfvertrouwen de wereld ingaan, of dat nu in het bedrijfsleven is of op het mbo.’

Samenwerking met het bedrijfsleven is essentieel voor jullie onderwijs.

‘Klopt, een van onze motto’s is ‘leren door te doen’. Het is belangrijk dat onze leerlingen zich voorbereiden op een werkplek en niet alleen in een klaslokaal leren. Zo hebben we bijvoorbeeld een eigen restaurant hier op school dat vijf dagen per week open is voor de lunch. Hier kunnen mensen van buiten iets komen eten, wat gekookt,

bereid en geserveerd wordt door onze leerlingen. Het betekent ook dat we veel tijd investeren in stages. We hebben in de afgelopen decennia een enorm netwerk aan stagebedrijven opgebouwd, vooral binnen de horeca en bakkerij, maar ook in andere sectoren. Onze stagecoördinatoren doen geweldig werk om bedrijven te benaderen en stageplaatsen te regelen.

Het is fantastisch om te zien hoe leerlingen echt veranderen als ze een paar weken in een bedrijf hebben gewerkt. Ze kijken anders naar hun eigen kunnen en de wereld om hen heen. Bijvoorbeeld, ze beseffen ineens hoe belangrijk het is om op tijd te komen, verantwoordelijkheden te nemen en werkethiek te ontwikkelen. Ze ontdekken ook vaak dat ze veel meer kunnen dan ze dachten, en dat ze gewaardeerd worden voor wat ze doen. Dat geeft hen een boost in zelfvertrouwen en motivatie. Sommigen besluiten zelfs om door te leren, omdat ze tijdens hun stage zagen hoe belangrijk het is om verder te ontwikkelen.'

Hoe houd je de relaties met bedrijven goed?

'We proberen die relaties actief te onderhouden. We nodigen bedrijven uit om met ons mee te lunchen of een demonstratie te geven. Ook zorgen we ervoor dat we in gesprek blijven over de ontwikkelingen binnen het onderwijs en de behoeften vanuit het bedrijfsleven. Dat gesprek voeren we tijdens een symposium. Afgelopen december 2023 hadden we er weer een. Er waren toen zo'n 80 bedrijven uit de regio aanwezig, naast mensen uit de politiek. Het ging over de arbeidsmarkt in zijn algemeenheid, het vmbo-onderwijs en hoe we elkaar kunnen helpen. Het thema was vmbo-ers de nieuwe miljonairs!'

Wat is een uitdaging in de samenwerking met bedrijven?

'Het zorgen voor duidelijke verwachtingen. Bedrijven moeten precies weten wat ze van ons - en van een leerling - kunnen verwachten, en wij moeten ook weten wat we van hen kunnen verwachten. Soms is er verwarring over wat leerlingen al kunnen en wat niet. We proberen die verwachtingen continu af te stemmen. Verder moeten we ervoor zorgen dat het stagebedrijf de juiste begeleiding biedt en dat de leerling daadwerkelijk iets leert.'

Moet een vmbo ondernemend zijn?

'Dat denk ik wel. Onderwijs is vaak best naar binnen gericht. Maar als je niet actief op zoek gaat naar samenwerking met het bedrijfsleven, loop je kansen mis. Wij kunnen sneller inspelen op veranderingen en hebben de vrijheid om te experimenteren. Maar daarvoor moet je wel bereid zijn om buiten de muren van de school te kijken en te blijven communiceren met de bedrijven. Het levert zoveel op, zowel voor de leerlingen als voor de school zelf.' 🍷

